

3_2017

Arken

NORGES
UNGE
KATOLIKKER

NORGES UNGE KATOLIKKER
ÆRLIGHET

Arken er Norges Unge Katolikkers blad for barn og unge i alderen 4-12 år.

Norges Unge Katolikker (NUK) er en landsdekkende sammenslutning av katolske barne- og ungdomslag som har sitt utspring i de katolske menighetene i Norge.

NUK er et fellesskap hvor barn og unge har sin egen plass og kan treffe andre katolikker.

NUK som organisasjon baserer sitt arbeid på tro- skap til Kirken, og arbeider i samråd med bisko- pene på stiftsplan, og sogneprestene i de enkelte menighetene.

NUK støttes av biskopene i de tre katolske stiftene i Norge.

Til grunn for alt NUKs arbeid ligger de tre nøkkel- begrepene Tro, Fellesskap og Handling slik det er beskrevet i organisasjonens formålsparagraf.

Redaksjon:

Jennie Vu (redaktør)
Anna Selmer Olsen
Marta Bivand
Johanna Bivand
Duc Khiem Nguyen
Karol Michalczyk (layout)
Maria Ruiz Ulltveit-Moe
Sara Tørnquist
Gabriela Beukers

Bidragstere:

Marta Krakus
Maria Krakus
Anna Nguyen
Tao Bjørn Nguyen
Julia Vu

Forsidebilde: Karol Michalczyk

Utgiver: Norges Unge Katolikker

Adresse: Akersveien 16a, 0177 Oslo

Konto: 3000 16 91399

Telefon: 232 19 540

Fax: 232 19 543

Epost: nuk@nuk.no

Web: www.nuk.no

Trykk: Krona Trykk

I ARKEN

Leder	3
Ærlighet varer lengst	4
Ærlig talt, Emanuel	6
Saras tanker: Å lyve er ikke bra	8
Jennie intervjuer	10
Minner for hele livet: Barneleir sør 2017	11
Siden sist	12
Helgentegneserie: Moses den Svarte	14
Oppgaver for de eldste	16
Pater Tao om Ærlighet	18
Norsk-polsk tekst: De ti bud og ærlighet	20
Det kreative hjørnet	22

KJÆRE FORELDRE!

Dette nummeret av Arken tar for seg temaet; **ÆRLIGHET**. Det er spesielt tre ting som jeg forbinder med ærlighet: Hvem er egentlig ærlig? Det å være ærlig med seg selv og det å være ærlig mot andre.

Når det gjelder meg selv, vet jeg at jeg ikke alltid er helt ærlig med meg selv. Dette gjenspeiles i at jeg nøler og lager litt spørrende ansiktsuttrykk. Man tar mange valg i løpet av livet og det er ikke alltid lett å bestemme seg for noe. «Er dette valget noe som jeg vil, eller hører og følger jeg bare andres råd?». Jeg tror det er viktig å være ærlig mot seg selv, og kjenne på den følelsen om dette er noe som du selv vil. Jeg har mitt liv og du har ditt liv, og da bør man kunne bestemme selv og vite hva man selv ønsker for å bli

fornøyd og lykkelig. Men selvfølgelig blir vi påvirket av miljø og forhold rundt oss. Knyttet til dette er også misunnelse og anger. Om man ikke er helt ærlig med seg selv, kan det føre til misunnelse og anger.

Jeg velger å påstå at voksne forteller masse usant til barn. Barn er ofte nysgjerrige og vil vite og lære, men de behøver ikke å vite alt akkurat der og da. De kan virke uskyldig når de ikke vet hva ærlighet og løgn er og ikke forstår det. Slik kan voksne lett miste barns tillit når de lærer seg dette. Det er nok da man forstår at mye han har blitt fortalt gjennom årene er løgn. Plutselig finnes ikke julenissen eller tannfeen lenger. «Hva slags verden er det vi lever i?». «Hvem kan vi stole på?». Løgn kan virke beskyttende for eksempel i form av sosial avstøtning: Det å ikke passe inn. Dette er bare noen få tanker rundt ærlighet, og mer kan leses gjennom de forskjellige tekstene i bladet.

Ønsker alle en fin start på høsten og god lesing!

Jennie Vu

Av P. Khiem Duc Nguyen. Foto: Jennie Vu.

Ærlighet varer lengst

Alle har vi hørt dette uttrykket: Ærlighet varer lengst. De fleste av oss vil nikke i enighet om at dette bør leves ut av alle. Men hvor langt strekker ærligheten før vi begynner å si at det motsatte er også helt i orden?

Kjærlighet

Ser dere noe interessant med ordet kjærlighet? At ordet ærlighet utgjør det meste av kjærlighet! Uten ærlighet forsvinner kjærlighet. Disse to ordene er så innlemmet, så avhengige av hverandre. Med andre ord, de er skapt for hverandre. Vi kan bruke et eksempel fra bibelen for å beskrive dette. Gud skapte først Adam, så ble Eva skapt av ribbenet til Adam. Det vil si at hun er fra Adam og de blir ett par. Ut fra de to kom senere mange barn. Dette betyr at en familie ikke består av separate individer, men de er ment å være bestandig ett.

Lignende kan vi si om ærlighet. Ærlighet blir til av kjærlighet som Eva fra Adam. Når kjærlighet og ærlighet blir til ett, vil det komme andre egenskaper

frem i oss som barna til Adam og Eva. Jeg tror at når vi prøver å være ærlig uten å være kjærlig, ærlighet uten kjærlighet, vil vi bestandig få problemer med å vite om ærlighet virkelig varer lengst.

Oppmuntring

Jeg har hørt utallige skriftemål og alle har sagt de har løyet til sine foreldre og venner. De ønsker ikke å lyve for dem, men de tør heller ikke å være ærlig når det virkelig gjelder. Mitt spørsmål til dem, er følgende: "Hvorfor klarte du ikke å være ærlig mot dine foreldre eller venner?" Svaret er som ofte det

“*Når ærlighet varer lengst i oss, vil også vi etter hvert forstå hvem Gud er*”

samme: "Jeg vil gjerne, men da blir mine foreldre sure på meg, eller at mine venner ikke lenger vil ha meg som venn. Jeg måtte lyve for å gjøre mine foreldre glade og for å beholde mine venner." De fleste av oss har sikkert opplevd noe lignende.

Hva pleier å skje når vi er ærlige? Motpartens reaksjon er som regel sinne og kjefting. Vi burde heller i slike øyeblikk reagere med kjærlighet. For det er kjærlighet som beskriver best hva ærlighet er. Når noen er ærlig og forteller en sannhet, bør vi være takknemlig for at personen ikke har løyet for oss; vi bør elske personen enda høyere. Vi bør gi personen en klapp på skulderen for å ha slikt mot til å si sannheten. Slike personer og venner er viktig å ha istedenfor å forlate dem. Av Adam og Eva kom det mange barn til verden, og av kjærlighet og ærlighet blir sannhet født. Når ærlighet forsvinner, blir også sannhet gradvis borte.

Sannhet

Når vi tillater andre å si sanne ting til oss fordi vi hører på dem med kjærlighet, vil vi finne gode og ekte venner i livet. Ekte venner tør å rette oss når vi gjør og tar feil, sanne venner forlater ikke sine venner når de har det tøft, og ærlige venner er som vakre diamanter gjemt her og der. Finner man en, må man bevare den godt og ikke misbruke den.

Jesus sier at han er født av Faderens kjærlighet.

Hele hans liv har han aldri skjult noe for andre - han er ærlig mot alle fordi Guds kjærlighet bestandig er i ham. Han sier til slutt at han er sannheten og den som lever som ham og i ham, vil forstå hvem Faderen er.

Det er ikke bare nødvendig for oss å være ærlige mot andre for å vise at vi er de snille og de gode. Når ærlighet varer lengst i oss, vil også vi etter hvert forstå hvem Gud er.

Av Marta Bivand. Foto: Wikimedia Commons.

Ærlig talt, Emanuel

I det Emanuel kommer inn hjemme hører han storesøster Therese. Hun står i døren og sier "Ærlig talt, Emanuel". Emanuel skjønner ikke hva hun mener og ser ut som et spørsmålstegn. "Ikke bare stå der, Emanuel, ærlig talt, du kan ikke gå fra rotet på kjøkkenet, sånn som du gjorde!", sier hun.

Emanuel tenker. Joda, han hadde tatt seg en brødskive før trening. Det kan tenkes at smør, hvitost og fat og kniv ble stående på kjøkkenbenken. Det var jo en god stund siden. Kanskje ikke hvitosten trivdes så godt med flere timer i solsteiken på kjøkkenbenken?

Emanuel ser bort på Therese og sier: "Unnskyld, jeg glemte meg". Therese er fortsatt irritert, "Selvsagt glemte du", svarer hun. Emanuel skynder seg ut på kjøkkenet, men Therese har allerede ryddet opp etter han. Det er vel derfor hun er så irritert fortsatt.

Emanuel går på rommet sitt for å gjøre lekser. Etter middag blir pappa med opp på rommet for å lese høyt for Emanuel. "Pappa", sier Emanuel, når de er ferdige å lese. "Ja, hva var det du tenkte på", spør pappa. "Jo, det var noe Therese sa", svarer Emanuel. "Hun sa 'ærlig talt' da hun var sint. Jeg skjønnte ikke

helt hva ærlighet hadde med saken å gjøre. For hun skulle bare kjefte på meg for noe jeg hadde glemt. Så hvorfor det der 'ærlig talt' greiene?"

Pappa var tankefull. "Ærlighet er jo en god ting. Når man sier 'ærlig talt' så er det kanskje bittelitt strengt. Og det handler vel om at man prøver å si noe som er sant, uten å pynte på det, eller vri på det. Så når Therese sa det, så var det liksom om det rotet på kjøkkenet, da. Men hun trengte ikke si det, for det skjønnte du selv, ikke sant?"

"Joda", svarte Emanuel. Nå var det hans tur å se tankefull ut. "Så rart at ærlighet ikke alltid føles godt. Jeg hadde følt meg bedre om Therese ikke hadde snakket om rotet på kjøkkenet. Og om hun ikke blandet inn ærlighet".

Pappa smilte til Emanuel, "Therese blandet vel egentlig ikke inn ærlighet da. Hun brukte det uttrykket, men hun kunne kanskje like gjerne sagt 'skjerp deg', eller? Men når vi først snakker om ærlighet. Ærlighet er en dyd, det er en god og viktig ting. Men det er ikke alltid ærlighet føles godt likevel. Noen ganger er ærlighet sårende, da kan det kanskje være lurt å tenke seg om: Må jeg si dette?"

Eller går det greit om jeg holder kjeft nå? Lyve kan man ikke, men det er ikke sikkert at absolutt alt som er sant må sies i alle situasjoner. Skjønnte du forskjellen?”, spør pappa.

”Ja”, svarer Emanuel. ”Jeg kan komme på flere ting jeg vet at er sant, som jeg ikke må si, sånn som om...”

Pappa avbryter: ”Fint! Ærlighet varer lengst. Og det er mot oss selv det er viktigst at vi alltid våger å være ærlige. Om hva vi er redd for, og glad for, trist for og sint for, og først og fremst, hva vi er takknemlige for. Er vi ærlig med oss selv, så er vi kommet et godt stykke på veien mot å klare å være ærlig overfor andre mennesker, og overfor Gud”.

Joda, han hadde tatt seg en brødskive før trening.

Av Sara Tørnquist. Tegning: Sara Tørnquist.

Saras tanker

Å lyve er ikke bra. Hvis folk merker at du lyver hele tiden, så kan de slutte å stole på deg. Men noen ganger er det vanskelig å ikke lyve. Selv om man ikke har lyst til å være slem eller lure andre, så kan det hende at man lyver. Man kan lyve for å beskytte seg selv fordi man er redd for å få kjeft eller straff, for å beskytte andre eller fordi du ikke har lyst til å gjøre noe. For eksempel, hvis du hadde en snøballkamp i skolegården og du treffer et vindu og det knuser. Så kommer det en voksen og spør hvem som har knust vinduet og du sier "Nei, det var ikke meg." Du lyver for å beskytte deg selv.

Man kan også lyve en gang i blant i stedet for å være for ærlig. For eksempel, hvis noen spør "Liker du tegningen min?" mens du synes at den er stygg. Hvis du sier hva du egentlig tenker, så kan du såre den personen. Da er man altfor ærlig. Det hender

at du sier at den er fin selv om du synes at den er stygg, for at den andre blir glad. Det kalles en hvit løgn. Men noen hvite løgner forblir ikke hvite. Den blir gråere og gråere, større og større, til det blir en svart løgn. Og for hver gang så blir den mer komplisert.

Det føles ikke særlig bra å lyve. Man får dårlig samvittighet og blir kvalm. Man kan også føle en ekkel tyngde i magen. Når noen finner ut av at du har løyet, kan du få enda dårligere samvittighet og den andre blir sur på deg. Det føles mye bedre å være ærlig selv om det er vanskelig. Det kan føles flaut, du kan føle deg trist, men du føler deg mye bedre etterpå. Man føler seg ganske lettet, som en stor tyngde slipper i magen din. Men det som er viktigst med å være ærlig er at du ikke sårer andre og andre stoler mer på deg.

Lying

Ærlighet

Jennie intervjuer

1. Når pleier man å lyve?

2. Hva er en hvit løgn?

1. Når man har gjort noe som man vet at man får kjeft eller straff av.

NATHAN, 11 ÅR

2. En hvit løgn er en som ikke er helt sann. En hvit løgn kan man si er en løgn som er en løgn på en måte. For eksempel at du sier at bestefaren din er en pingvin, da vet man jo at det ikke er sant.

1. Jeg løy sist mandag da jeg skulle på kamp, mens jeg hadde husarrest. Jeg måtte være hjemme, på rommet og ikke se på tv, men så løy jeg og stakk på kamp. Mamma ble veldig sint, og jeg fikk husarrest i en uke.

FREDRIK, 8 ÅR

2. Jeg vet ikke hva det er.

1. Når man er litt stressa. Også lyver man når man ikke vet det.

LIA, 8 ÅR

2. Vet ikke.

1. Det er noe som heter en lys løgn, og det er fordi man beskytter en venn. Hvis en venn for eksempel stinker, så vil man ikke såre den, ikke sant. Man vil si at han lukter godt for å ikke såre ham. Men så har vi også noe som heter rød løgn, og det er når man lyver virkelig, ordentlig. Når moren din sier «Har du spist godteriet?», og det var egentlig du, men du sier «Nei». Da er det en rød løgn.

YAFEIT, 11 ÅR

2. Hvit løgn er jo noe som man sier for å ikke såre vennen din eller noen andre.

1. Man pleier å lyve hvis man har gjort noe dumt eller sånt, så kan man lyve for det. Hvis man ikke vil fortelle det til noen, så lyver man på en måte av å si ting som ikke er sant.

2. En hvit løgn er...det er på en måte et ordtak som folk sier «det der var en hvit løgn», og det er sånn når du lyver, og du vet selv at det ikke er bra og bare gjør det.

SIDONA OG SOLIANA, 9 ÅR

1. Når man er stressa. For eksempel; En gang skulle jeg gå til Bølerbadet, et badebasseng, med en venn av meg, men vi kunne ikke gå dit for det var en annen dag vi skulle. Så jeg sa at jeg var syk den dagen.

GAD, 8 ÅR

2. En hvit løgn er når du ikke lyver på en slem måte, men en bra måte. Som for eksempel når moren din døde og jeg sier «moren din er ikke død, jeg så henne i går», da blir personen glad liksom. En løgn som gjør at andre blir glad.

Minner for hele livet - Barneleir Sør 2017

Barneleir er en morsom og gøy leir med nye og gamle venner. Jeg (Julia) var på leir i år.

Det var kjempegøy. Der fikk jeg mange nye venner og mange minner. De minnene jeg kanskje husker mest er temafesten som var en overraskelsesfest med glowsticks og UV-maling, vannkrigen og ballet (siste kveld). Da vi hadde vannkrig overraska lederne oss og tømte vann over oss. Og på ballet og temafesten dansa vi masse og hadde mange forskjellige leker.

Jeg synes barneleir var kjempegøy og jeg angrer ikke at jeg var på barneleir. I løpet av uka hadde vi temaøkt, rebusløp, Stellalympics, rød og blå, morgenbønn, aftenbønn og masse andre ting. Leirens tema var lys. I temaøktene snakka vi om hvordan lyset ble brukt som et symbol, hvordan Kristus var lyset, hvordan vi hadde våre egne lys og om helgener som lyset for oss. Vi hadde også en

prest som het pater Claes. Han var veldig morsom, flink med barn og god til å fortelle vitser.

Alle på leiren var kjempesnille! Og jeg håper det kommer flere på leir neste år!

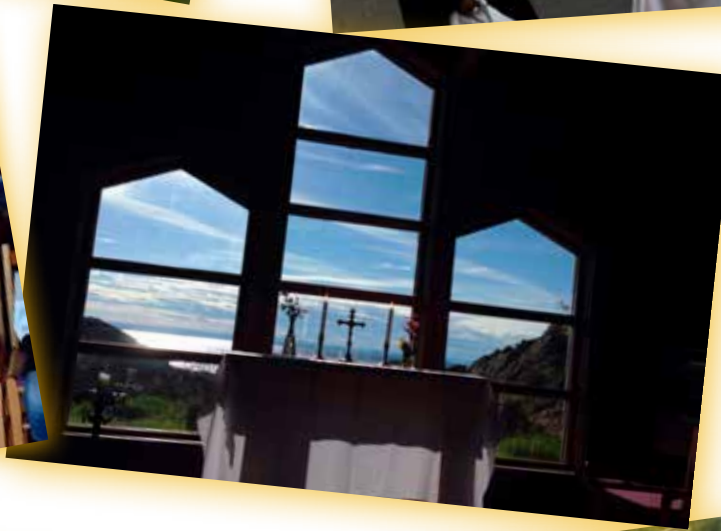

Siden sist

Foto: Marta Krakus, Maria Krakus, NUKs bildearkiv.

Helgentegneserie:

Tekst: Anna Selmer Olsen. Tegning: Jennie Vu.

Dette er historien til en helgen vi i dag kaller Moses den svarte. Det er en annen Moses enn han mange av oss kjenner fra før, som ledet israelittene ut fra Egypt og som fikk de ti bud. Moses den svarte var også slave i Egypt.

Slaveherren, han som Moses den svarte jobbet for, hørte at Moses den svarte hadde stjålet fra ham og at han hadde drept noen. Da fikk ikke Moses den svarte lov til å jobbe for han mer, og ble kastet ut. Moses den svarte ble da tyv.

En gang skulle Moses den svarte stjele ting fra et hus han gikk forbi, men hunden som bodde i huset oppdaget han, og begynte å bjeffe. Da våknet de som bodde der, så Moses den svarte måtte dra.

Fordi det ikke gikk, ble Moses så sint at han ville være slem mot de som bodde der. En kveld planla han å drepe dem. Han svømte over elven ved huset og hadde med seg et våpen som han hadde i munnen.

De som bodde i huset hadde hørt at Moses den svarte var på vei, så de hadde gjemt seg. Da stjal Moses den svarte noen av sauene deres istedenfor og slaktet dem.

Det var mange som ville finne Moses den svarte for å sette ham i fengsel for det han hadde gjort. Derfor prøvde han å gjemme seg og komme seg unna. Han gjemte seg i et kloster hos noen munkere som bodde i ørkenen.

Moses den Svarte

Moses den svarte ble så rørt av munkene og det fredfulle og enkle livet de levde, at han sluttet å være tyv, ble døpt og ble munk.

En dag mens Moses den svarte bodde i klosteret med munkene, ble klosteret angrepet av noen røvere. De prøvde å stjele fra klosteret, men Moses klarte å stoppe dem helt alene.

Men Moses skadet dem ikke, fordi han mente at det ikke ville vært kristent å gjøre. Da angret røverne og de ble kristne og munkere de også.

En dag hadde en annen munk som bodde i klosteret gjort noe galt, og alle munkene hadde et møte for å finne en passende straff.

Moses hadde med seg en ødelagt vannkanne til møtet og de andre lurte på hvorfor. Han sa at vannet som renner ut av vannkannen var hans egne feil. Når de renner ut og ned på gulvet, kan han ikke se dem mer.

Moses sa til de andre munkene at alle mennesker gjør feil og gale ting i livet, men at vi ikke så lett ser feilene vi selv gjør. Derfor skal man ikke være så opptatt av å dømme andre. Da de andre munkene hørte dette, tilga de munken som hadde gjort noe galt.

Da Moses den svarte var 75 år, fikk munkene høre at det var noen skurker som skulle angripe klosteret. De andre ønsket å slåss, men Moses sa at de skulle være snille mot alle mennesker og ikke bruke vold, men ta imot dem med åpne armer. Dessverre ble Moses drept av skurkene, og derfor er han en helgen i dag. Vi sier at Moses den svarte var en som kjempet for ikke-vold.

Oppgave for de eldste

OPPGAVE 1: QUIZ FOR UNGE KATOLIKKER

Her er en quiz for deg som er ung katolikk! Ring rundt det du tror er riktig alternativ. Når du er ferdig med quizen kan du se hvor mange riktige du fikk ved å se på fasiten. Prøv å ikke se på fasiten før du er ferdig med å svare.

SPØRSMÅL 1:

Hvem mottok de ti bud?

- A) Abraham
- B) Moses
- C) Isak
- D) Jakob

SPØRSMÅL 2:

Hva var de ti bud skrevet ned på?

- A) Papyrusruller
- B) Ipad
- C) Treplate
- D) Steintavler

SPØRSMÅL 3:

Hva heter de fire evangelistene? (De som har skrevet evangeliene i det nye testamentet)

- A) Lukas, Peter, Johannes og Paulus
- B) Matteus, Paulus, Lukas og Peter
- C) Matteus, Markus, Lukas og Johannes
- D) Markus, Johannes, Matteus og Peter

SPØRSMÅL 4:

Hvilket land kommer pave Frans fra?

- A) Tyskland
- B) Polen
- C) Argentina
- D) Brasil

SPØRSMÅL 5:

Hva var yrket til Josef (faren til Jesus)?

- A) Snekker
- B) Prest
- C) Elektriker
- D) Fisker

SPØRSMÅL 6:

Hvor mange apostler hadde Jesus?

- A) 10
- B) 11
- C) 12
- D) 13

SPØRSMÅL 7:

Hvilke av disse er ikke et sakrament i den katolske kirke?

- A) Ministrering
- B) Skriftemål
- C) Presteordinasjon
- D) Den siste olje/sykesalving

SPØRSMÅL 8:

På hvilken dag ble Jesus korsfestet?

- A) Påskeaften
- B) Askeonsdag
- C) Skjærtorsdag
- D) Langfredag

SPØRSMÅL 9:

Hvem var den aller første paven?

- A) Jesus
- B) Josef
- C) Simon Peter
- D) Paulus

SPØRSMÅL 10:

Hvilken av disse helgenene er ikke norsk?

- A) St. Birgitta
- B) St. Hallvard
- C) St. Sunniva
- D) St. Olav

0-3 riktige:

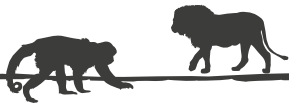
Prøv igjen!

4-7 riktige:

Her var det mye som var bra, men det mangler litt enda...

8-10 riktige:

Bra jobba! Du kan masse om dette!

Pater Tao om Ærlighet

- 1 Hva betyr ærlighet for deg?
- 2 Kan man være altfor ærlig?
- 3 Hvorfor er det viktig å være ærlig?

1) Ærlighet betyr å si det som er riktig og sant, men det betyr ikke at man må si alt.

2) Nei, man kan ikke være altfor ærlig. Men når man skal fortelle noe, er det viktig å tenke på hva man sier, til hvem man er ærlig mot, og når man velger å fortelle noe.

3) Vi trenger ikke å skjule noe, Gud vet alt, og vi er skapt for å være ærlige. Det ligger i oss å se ting som det er. Det ligger i vår natur og alt det skapte. Se på dyrene, de er også ærlige. Når en hund er glad så logrer han med halen! «Jeg er sannheten, veien og livet», sier Gud. Vi er skapt i Guds bilde uten løgn, og Guds intensjon er at han vil at vi skal være ærlige.

Til refleksjon sammen med foreldre:

Sunniva er i Kirken etter søndagsmessen. Presten er ikke tilstede. Sunniva ser at Daniella, en venninne, ved et uhell velter Mariastatuen slik at den knuses. Det er ingen andre som ser det. Daniella ser seg flau rundt i rommet og plukker opp bitene og kaster de i søpla. Etterpå ser hun lettet ut, siden hun tror at ingen har sett henne, og hun later som ingenting har skjedd. Neste søndag i Kirken spør Presten om det er noen som vet hvem det er som har knust Mariastatuen uten å si ifra.

Skal Sunniva fortelle Presten det hun vet?

- Ja
- Nei
- Vet ikke

- Sunniva snakker med Daniella, sier at hun så hva som skjedde og at det var et uhell, og ber henne om å fortelle det til Presten. Daniella blåneker og sier at Sunniva har ikke noe med det. Hva skal Sunniva nå gjøre, skal hun si det til Presten?
- Hva om du var Presten, hva ville du at Sunniva skulle si? Det koster mye penger for Kirken å kjøpe en ny Mariastatue.
- Hva kan du tape/vinne ved å si hva som har skjedd?
- Hva kan Daniella tape/vinne ved å si hva som har skjedd?
- Har dere opplevd andre situasjoner hvor dere har hatt problemer med å bestemme dere for å si i fra eller ikke (på skolen, med søsken, m.v.)

De ti bud og ærlighet

Har du tenkt på hva Gud forteller oss om ærlighet? Hva er egentlig ærlighet? Å være ærlig, betyr det bare å ikke lyve? Moses fikk De ti bud fra Gud. Budene forteller oss hvordan vi skal leve. Det vi kan gjøre, og det vi ikke skal gjøre. Men står det noe om ærlighet der? (Les først gjennom De ti bud sammen med mamma og pappa, før du leser videre).

Ja, det står ganske mye om ærlighet, men ikke direkte. Det syvende bud sier: "Du skal ikke stjele". Det betyr at vi ikke skal ta ting som ikke er våre. Først må vi spørre de som eier dem. Det betyr også at vi må passe på det som er rundt oss. Vi skal ikke ødelegge ting, vi skal ikke forsøple verden. Vi skal passe på den verden vi lever i. Det åttende bud sier: "Du skal ikke vitne falskt mot din neste". Det handler også om ærlighet. Å vitne falsk betyr å ikke snakke sant. Vi skal ikke lyve. Vi skal ikke snakke om andre bak ryggen deres. Gjennom dette budet sier Gud at vi alltid må snakke sant.

Neste gang du får lyst å si noe stygt om noen eller kaste papir på gaten så kan du tenke på Gud først. Gjør du aldri slike ting, da er du ærlig. Ærlighet handler om å følge disse to budene i hverdagen. Skal vi begynne med en gang? Gud blir sikkert veldig glad.

Dziesięć przykazań, a uczciwość

Zastanawiałeś się kiedyś nad tym co Bóg mówi do nas o uczciwości? Co to właściwie jest uczciwość? Bycie uczciwym znaczy tylko, że nie kłamiemy? Mojżesz otrzymał od Boga tablice z dziesięcioma przykazaniami. To właśnie te przykazania mówią nam, w jaki sposób mamy żyć. Czytając je dowiadujemy się czego nie powinniśmy robić, a co powinniśmy. Ale czy jest tam coś o uczciwości? (Zanim będziesz czytał dalej, przypomnij sobie treść przykazań. Możesz poprosić mamę lub tatę o pomoc.)

Odpowiedź na ostatnie pytanie brzmi: tak, jest tam całkiem dużo o uczciwości, ale nie bezpośrednio. Siódme przykazanie brzmi: nie kradnij. To znaczy, że nie powinniśmy zabierać rzeczy, które nie są nasze. Najpierw musimy zapytać osobę, do której te rzeczy należą. To znaczy też, że powinniśmy dbać o to znajduje się wokół nas. Nie powinniśmy niszczyć niczego, nie powinniśmy śmiecić. Musimy dbać o świat, w którym żyjemy. Ósme przykazanie brzmi: nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu. To przykazanie jest również o uczciwości. Mówić o kimś fałszywie, to znaczy nie mówić prawdy. Nie powinniśmy kłamać. Nie powinniśmy obmawiać innych za ich plecami. Przez to przekazanie Bóg chce nam powiedzieć, żebyśmy zawsze mówili prawdę.

Następnym razem, kiedy będziesz chciał powiedzieć coś brzydkiego o kimś innym albo wyrzucić papieraek na ulicy, najpierw pomyśl o Bogu. Nigdy tak nie robisz? To znaczy, że jesteś uczciwy. Zdarzyło ci się zrobić coś takiego? Możesz stać się uczciwy i już więcej tak nie robić. Bycie uczciwym, to przestrzeganie tych dwóch przykazań w codziennym życiu. Może zacniemy od razu? Pan Bóg na pewno się ucieszy :)

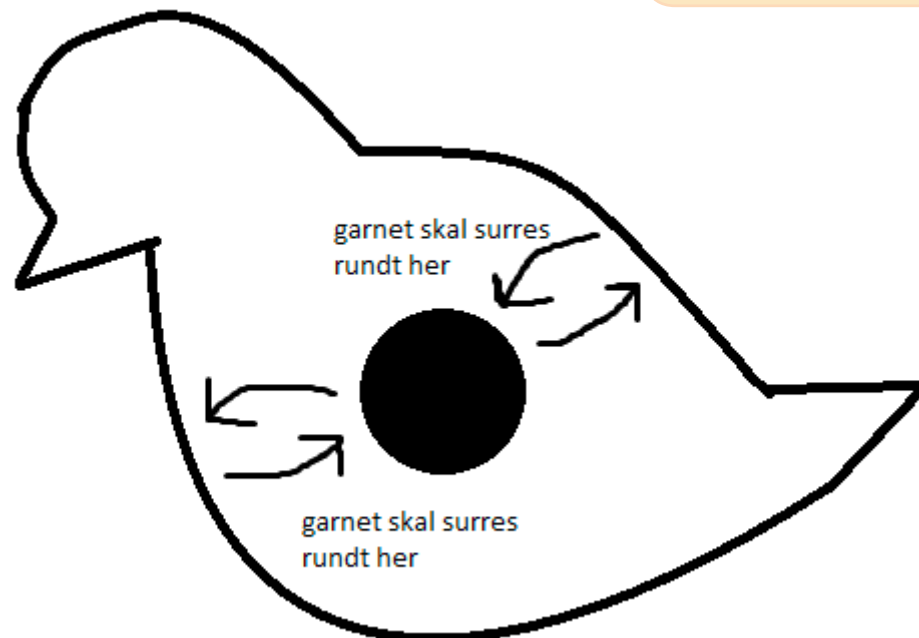
DET KREATIVE HJØRNET:

POM-POM-FUGLER

Sommerferien er over og høsten er på vei. Dere er sikkert tilbake i barnehagen eller på skolen. Bladene på trærne vil endre farge. De vil bli gule, oransje, brune og røde. I denne utgaven av Arken skal vi lage pom-pom-fugler. Du kan henge de opp eller la de stå av seg selv som pynt.

Du trenger:

- ♦ Ark/tynn papp
- ♦ Saks
- ♦ Garn
- ♦ Nål/hårspenne

1: Klipp ut malen av en fugl. Bruk den til å tegne et omriss på et tykkere ark. Klipp ut to fugler. Klipp også ut sirkelen i midten.

2: Sett de to fuglene oppå hverandre. Klipp av en lengde med garn på litt mer enn 1 meter. Tre garnet gjennom nåløyet eller knyt det fast til hårspenen. Du kan velge å bruke en farge på garnet, da vil fuglen sin kropp ha en farge. Hvis du vil at kroppen til fuglen skal ha flere farger kan du bruke garn med ulike farger.

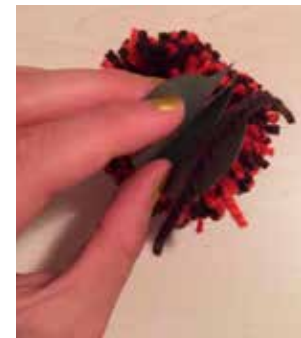

3: Fest enden på garnet mellom de to papirfuglene og begynn å surre garnet rundt papirfuglene. Når garnet tar slutt, tar du en ny tråd. Det gjør du ved å feste enden på garnet som er surret rundt fuglen med den nye lengden med garn.

4: Surr rundt med garn helt til det er jevnt dekket, og hullet i midten nesten er helt tett.

5: Stikk saksen inn mellom de to papirfuglene og klipp opp. Tre så en tråd rundt og stram godt.

6: Klipp av tråder som stikker ut og vipps har du en pom-pom-fugl!

FOTO: AARON BURDEN / UNSPLASH.COM